

20. 12.1994

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Οι Υπουργοί σαράντα έξη χωρών υπέγραψαν στις 17 Δεκεμβρίου στη Λισσαβώνα, τη Συνθήκη του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας.

Την Ελλάδα εκπροσώπησε ο Γενικός Γραμματέας του ΥΒΕΤ κ. Τάσος Μαντέλης.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη αποδιοργάνωσαν ως ένα βαθμό την ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας που βασίζεται σε μια σταθερή ροή ενεργειακών πόρων από την Ανατολή προς τη Δύση. Οι χώρες της τέως Σοβιετικής Ένωσης, με πρώτη τη Ρωσία, χρειάζονται ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές των δυτικοευρωπαϊκών χωρών καθώς και επενδύσεις σε κεφάλαια και τεχνολογία. Οι δυτικοευρωπαϊκές χώρες, από το άλλο μέρος, έχουν ανάγκη από μια σταθεροποιημένη αγορά ενέργειας, αλλά και τη δημιουργία ενός ασφαλούς νομικού πλαισίου για την ανάληψη αποδοτικών επενδύσεων.

Το 1990, ο Ολλανδός Πρωθυπουργός πρότεινε την υιοθέτηση μιας Ευρωπαϊκής Χάρτας Ενέργειας που θα έθετε τους στόχους και τις αρχές της διευρωπαϊκής συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα. Η Χάρτα αυτή, που υπογράφηκε το Δεκέμβριο του 1991, είναι ένα κείμενο διακήρυξης που απαιτούσε για την υλοποίησή του ένα δεσμευτικό νομικό πλαίσιο. Αυτό ακριβώς αποτελεί η Συνθήκη, η διαπραγμάτευση της οποίας ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο.

Η Συνθήκη αποτελεί την πρώτη διεθνή Συνθήκη όπου συμμετέχουν αφενός οι χώρες του ΟΟΣΑ, η Κύπρος και η Μάλτα, όλες οι χώρες με οικονομία της αγοράς και αφετέρου η Ρωσία και οι άλλες Δημοκρατίες της πρώην ΕΣΣΔ, καθώς και οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης των οποίων η οικονομία είναι σε μεταβατικό στάδιο. Τη Συνθήκη δεν υπέγραψαν προς το παρόν οι ΗΠΑ και ο Καναδάς, οι οποίες αντιμετωπίζουν ορισμένα προβλήματα λόγω του ομοσπονδιακού τους χαρακτήρα. Στον Χάρτη δεν συμμετέχει η Νέα Ζηλανδία.

Η επιτυχής ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, επί ελληνικής Προεδρίας, τον περασμένο Ιούνιο, τρία χρόνια μετά την έναρξή τους, θεωρείται επιτυχία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η Συνθήκη καλύπτει όλα τα θέματα που ανακύπτουν στον τομέα της ενέργειας: εμπόριο, επενδύσεις, προστασία περιβάλλοντος, επίλυση διαφορών, προβλήματα ανταγωνισμού και διέλευσης ενεργειακών προϊόντων.

Ως προς το εμπόριο, επεκτείνεται η εφαρμογή της GATT, της Γενικής Συμφωνίας

Δασμών και Εμπορίου, που προβλέπει την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, στις χώρες που δεν είναι μέλη της. Έτσι στις εμπορικές σχέσεις με τις τέως Σοβιετικές Δημοκρατίες και τις σοσιαλιστικές χώρες που δεν είναι ακόμη μέλη του οργανισμού προβλέπεται ότι θα εφαρμόζονται στον τομέα οι αρχές και κανόνες της GATT, ακόμη και πριν από την εισδοχή τους.

Επίσης, διασφαλίζεται η Διασυνοριακή Διακίνηση (Transit) των ενεργειακών καυσίμων, όπως το φυσικό αέριο, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για τη νέα ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας και τα ενεργειακά δίκτυα.

Εκτός από τη Συνθήκη οι Υπουργοί υπέγραψαν και το Πρωτόκολλο για την Εξοικονόμηση Ενέργειας και τη μείωση των επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Υπό διαπραγμάτευση είναι το Πρωτόκολλο για την πυρηνική ενέργεια με έμφαση στην πυρηνική ασφάλεια.